

**Protokół z pierwszego posiedzenia Komitetu Zrównoważonej Gospodarki Surowcami
Mineralnymi Polskiej Akademii Nauk w kadencji 2020–2023
15 maja 2020 r.**

Pierwsze posiedzenie Komitetu Zrównoważonej Gospodarki Surowcami Mineralnymi PAN odbyło się w trybie zdalnym w dniu 15 maja 2020 r. zgodnie z następującym porządkiem obrad:

1. Otwarcie posiedzenia.
2. Informacja o PAN.
3. Wybory Przewodniczącego Komitetu.
4. Wybory Wiceprzewodniczących i innych członków Prezydium, w tym Sekretarza Komitetu.
5. Informacja dotycząca struktury Komitetu.
6. Wstępna propozycja programu działalności Komitetu.
7. Sprawy różne i wolne wnioski.
8. Zamknięcie posiedzenia.

Ad 1. Posiedzenie otworzył Dziekan IV Wydziału PAN prof. Antoni Rogalski. Na wstępie powitał wszystkich nowo wybranych członków Komitetu. Poprosił członków Komitetu, zwłaszcza tych wybranych po raz pierwszy, o zapoznanie się z formami działalności Polskiej Akademii Nauk. Omówił także uwarunkowania techniczne tego posiedzenia z użyciem środków komunikacji zdalnej, również w zakresie głosowań tajnych. W tych warunkach zaproponował, by Komisja Skrutacyjna była jednoosobowa. Do pracy w Komisji Skrutacyjnej zgłosił się dr hab. Eugeniusz Jacek Sobczyk. Ustalono też, że przebieg posiedzenia Komitetu będzie protokołować dr hab. Krzysztof Galos. Przeprowadzono także próbne głosowanie elektroniczne, które zarazem miało pozwolić na sporządzenie listy obecności.

Ad 2. Informację o Polskiej Akademii Nauk zaprezentował Dziekan IV Wydziału PAN prof. Antoni Rogalski. Stwierdził, że najpilniejsze zadania dla Komitetu to przygotowanie i zatwierdzenie planu pracy w kadencji 2020–2023, a także wskazanie administratora strony internetowej Komitetu oraz jej uruchomienie w języku polskim i angielskim. Podkreślił także, że do końca 2020 r. należy przygotować i zatwierdzić Regulamin Komitetu, a w sprawie ewentualnego rozliczania delegacji w związku z udziałem w posiedzeniach Komitetu należy kontaktować się z Sekretariatem IV Wydziału PAN.

W dalszej części Dziekan, prof. Antoni Rogalski poinformował, że w wyborach do wszystkich Komitetów PAN zarejestrowano 10 680 osób, spośród których zgodę na kandydowanie wyraziło 4605 osób. Ogólnie stwierdza się malejące zainteresowanie pracą w Komitetach PAN, o czym świadczy m. in. fakt, że spośród 77 Komitetów PAN aż w ośmiu zgodę na

kandydowanie wyraziło mniej niż 30 osób, w kolejnych ośmiu – 31–40 osób. W przypadku KZGSM PAN zarejestrowano 47 osób, spośród których zgodę na kandydowanie wyraziło 41 osób, a ostatecznie wybrano 30 członków Komitetu. Udział w pracach Komitetu zadeklarowało także 4 członków PAN. Poinformował również, że w przyszłości planowana jest reorganizacja i zmniejszenie liczby Komitetów w IV Wydziale PAN z obecnej liczby 20.

Następnie Dziekan, prof. Antoni Rogalski przedstawił informację dotyczącą innych obszarów działalności Polskiej Akademii Nauk. W ostatnich wyborach do Polskiej Akademii Nauk w ramach IV Wydziału PAN wybrano 11. nowych członków korespondentów oraz 8. nowych członków rzeczywistych. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego planuje przygotowanie nowej ustawy o Polskiej Akademii Nauk. Przedmiotem planowanych prac są trzy wizje złożone do Ministerstwa, w tym projekt przygotowany przez komisję powołaną przez Prezesa PAN. Odpowiedzialną za te działania ma być Pani Minister Anna Budzanowska. Stanowisko w tej sprawie przedstawił także Komitet Polityki Naukowej przy Ministrze, ale Prezydium PAN z tym stanowiskiem nie zgadza się. Planowana jest dyskusja nad tymi propozycjami wewnątrz Polskiej Akademii Nauk (korporacja i instytuty), ale na razie jest ona niemożliwa wobec epidemii koronawirusa. Na koniec Dziekan poinformował także o warunkach ubiegania się i przyznawania Nagród IV Wydziału PAN.

Nawiązując do przedstawionych informacji prof. Krzysztof Szamałek zauważył, że na zmniejszone zainteresowanie działaniem w Komitetach PAN niewątpliwie miała wpływ decyzja Prezydium PAN, że jedna osoba może kandydować tylko do jednego Komitetu. Dziekan stwierdził, że była to przemyślana decyzja Prezydium PAN.

Ad 3. Wybory Przewodniczącego Komitetu prowadził Dziekan IV Wydziału PAN, prof. Antoni Rogalski. Zgłosił on kandydaturę prof. Eugeniusza Mokrzyckiego na Przewodniczącego Komitetu, argumentując to pozycją i prestiżem, jakim cieszy się prof. Mokrzycki w środowisku naukowym w obszarze gospodarki surowcami. Prof. Eugeniusz Mokrzycki wyraził zgodę na kandydowanie. Głosy poparcia tej kandydatury wyrazili profesorowie: Czesława Rosik-Dulewska, Krystian Probiez, Rafał Wiśniowski, Stanisław Nagy i Krzysztof Szamałek. Nie zgłoszono innych kandydatur. W głosowaniu tajnym oddano 25 głosów, wszystkie głosy za kandydaturą prof. Eugeniusza Mokrzyckiego. Tym samym prof. Eugeniusz Mokrzycki został jednogłośnie wybrany na Przewodniczącego Komitetu w kadencji 2020–2023.

Ad 4. Prowadzenie obrad Komitetu przejął Przewodniczący-Elekt prof. Eugeniusz Mokrzycki. Zgłosił on dwie kandydatury na dwóch Wiceprzewodniczących Komitetu: prof. Krzysztofa Szamałka i dr hab. Krzysztofa Galosa, stwierdzając, że od dłuższego czasu są to bardzo aktywni członkowie Komitetu, filary jego działania i dotychczasowi członkowie Prezydium Komitetu. Obydwaj wyrazili zgodę na kandydowanie. Następnie prof. Krzysztof Szamałek zgłosił dodatkową kandydaturę na Wiceprzewodniczącego Komitetu w osobie prof. Marka Niecia, stwierdzając, że uzyskał od niego zgodę na kandydowanie (prof. Marek Nieć był nieobecny na posiedzeniu Komitetu). Stwierdził on, że prof. Marek Nieć od wielu lat jest bardzo aktywnym członkiem Komitetu, a w latach 2008–2015 był jego Przewodniczącym.

Zarządzono głosowanie tajne nad tymi trzema kandydaturami. W głosowaniu tajnym na Wiceprzewodniczących Komitetu głosowało 25 osób, Krzysztof Galos otrzymał 24 głosy,

Krzysztof Szamałek – 23 głosy, Marek Nieć – 3 głosy. Tym samym Wiceprzewodniczącymi Komitetu zostali: dr hab. inż. Krzysztof Galosi prof. dr hab. Krzysztof Szamałek.

Następnie przystąpiono do wyborów trzech pozostałych członków Prezydium Komitetu. Prof. Eugeniusz Mokrzycki zgłosił kandydatury: prof. Marka Niecia, dr hab. Lidii Gawlik (która miałaby zostać Sekretarzem Komitetu w przypadku jej wyboru) oraz dr hab. Barbary Radwanek-Bąk, stwierdzając, że uzyskał od nich zgodę na kandydowanie. Prof. Krzysztof Szamałek zgłosił kandydaturę dr hab. Jana Kudelki, który wyraził zgodę na kandydowanie.

Zarządzono głosowanie tajne nad tymi czterema kandydaturami. Głosy oddały 24 osoby. Przewodniczący Komisji Skrutacyjnej dr hab. Eugeniusz Jacek Sobczyk stwierdził, że w wyniku głosowania tajnego: na dr hab. Lidię Gawlik oddano 22 głosy, na dr hab. Barbarę Radwanek-Bąk 19 głosów, na dr hab. Jana Kudelkę 17 głosów, a na prof. Marka Niecia 16 głosów. Analizując wyniki tych wyborów prof. dr hab. Wiesław Koziół zasygnalizował, że łączna liczba oddanych głosów świadczy o tym, że co najmniej dwie osoby zagłosowały na 4 osoby, podczas gdy można było głosować tylko na maksymalnie 3 osoby. Dlatego też zarządzono reasumpcję głosowania. W ponownym tajnym głosowaniu zagłosowało 25 osób. Na dr hab. Lidię Gawlik oddano 23 głosy, na dr hab. Barbarę Radwanek-Bąk 21 głosów, na dr hab. Jana Kudelkę 19 głosów, a na prof. Marka Niecia 12 głosów. Tym samym członkami Prezydium Komitetu zostali: dr hab. Lidia Gawlik (Sekretarz), dr hab. Barbara Radwanek-Bąk i dr hab. Jan Kudelko.

Komentując konieczność reasumpcji głosowania dr hab. inż. Dariusz Foszcz zwrócił uwagę, że użyty system głosowania informatycznego PAN powinien zostać usprawniony w taki sposób by uniemożliwiał głosowanie na więcej osób niż wyznaczony limit.

Ad 5. Przechodząc do tego punktu obrad, z członkami Komitetu pożegnał się Dziekan prof. Antoni Rogalski. Nowo wybrany Przewodniczący prof. Eugeniusz Mokrzycki zaproponował, by w obrębie Komitetu nie powoływać stałych sekcji i komisji. Natomiast należy dopuścić możliwość powoływania zespołów zadaniowych, także z ewentualnym udziałem specjalistów spoza Komitetu. Praktyka powoływania wyłącznie zespołów zadaniowych miała miejsce także w poprzednich kadencjach Komitetu.

Prof. Czesława Rosik-Dulewska stwierdziła, że zgodnie z obecnymi regulacjami członkami zespołów zadaniowych mogą być tylko członkowie Komitetu. Z drugiej strony zauważyła, że do Komitetu może zostać dokooptowanych do 10. osób – specjalistów z dziedzin, którymi zajmuje się Komitet. Więcej uwag do przedstawionych propozycji Przewodniczącego nie było.

Ad 6. Prof. Eugeniusz Mokrzycki przedstawił wstępną propozycję programu działalności Komitetu w nowej kadencji. Wymienił tu tematykę naukową, która powinna być przedmiotem posiedzeń plenarnych. Do głównych obszarów tematycznych, którymi powinien zająć się Komitet, zaliczył on: 1. Problematykę surowcową kraju (związaną także z obszarem działania Zespołu doradczego ds. geologii i górnictwa przy Głównym Geologu Kraju, propozycją nowego Kodeksu gospodarowania górotworem, zmianą projektu Polityki Surowcowej Państwa, oceną zapotrzebowania gospodarki krajowej na surowce do 2050, kierunkami zaopatrzenia gospodarki krajowej w surowce), 2. Problematykę rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym (uwarunkowania prawne, uwarunkowania organizacyjne, głównie kierunki rozwoju GOZ), 3. Problematykę edukacji geologicznej, górniczej i surowcowej, 4. Aktualne

problemy polskiej geologii i górnictwa (Komitet mógłby opracować nowy raport na ten temat). Poza działalnością naukową Do innych obszarów działalności Komitetu prof. Eugeniusz Mokrzycki zaliczył: 1. Współorganizację cyklicznych konferencji naukowych: *Zagadnienia surowców energetycznych i energii w gospodarce krajowej* oraz *Aktualia i perspektywy gospodarki surowcami mineralnymi*, 2. Współwydawanie (wraz z IGSMiE PAN) czasopisma naukowego *Gospodarka Surowcami Mineralnymi - Mineral Resources Management*, 3. Inne formy działalności ujęte w Ustawie o PAN i Regulaminie Komitetu.

W nawiązaniu do propozycji Przewodniczącego Komitetu prof. Krzysztof Galos poinformował o zakresie działania Zespołu doradczego ds. geologii i górnictwa przy Głównym Geologu Kraju, do którego należy m.in. około 10. obecnych członków Komitetu. Podkreślił, że zakres działania Zespołu jest ściśle związany ze stanowiskami Komitetu prezentowanymi w poprzedniej kadencji. Zaproponował także uzupełnienie obszarów tematycznych działalności naukowej Komitetu o zagadnienia związane z nowymi źródłami surowców oraz nowymi technologiami pozyskiwania surowców.

Z kolei prof. Krzysztof Szamałek zwrócił uwagę na potrzebę włączenia się Komitetu w dyskusję nad propozycją nowego Kodeksu gospodarowania górotworem, w szczególności w zakresie jego zakresu przedmiotowego oraz kluczowych definicji.

Prof. Elżbieta Frąckowiak członek korespondent PAN, nawiązując do poprzednich wystąpień, zadała dwa pytania skierowane do dr hab. Krzysztofa Galosa: pierwsze o przybliżenie związku działalności Zespołu doradczego ds. geologii i górnictwa przy Głównym Geologu Kraju z poprzednimi stanowiskami Komitetu, drugie o doprecyzowanie pomysłu uzupełnienia działalności naukowej Komitetu o zagadnienia związane z nowymi źródłami surowców oraz nowymi technologiami pozyskiwania surowców. W odpowiedzi dr hab. Krzysztof Galos stwierdził, że punktem wyjścia do prac Zespołu doradczego przy Głównym Geologu Kraju było stanowisko Komitetu z 10 października 2019 r., a główni autorzy tego stanowiska są obecnie członkami Prezydium Zespołu doradczego. Co do drugiej kwestii, stwierdził on, że obecnie przed gospodarką stoją wyzwania z jednej strony poszukiwań nowych, innowacyjnych metod eksploatacji złóż kopalin (zwłaszcza tzw. złóż głębokich), a z drugiej strony – rozwoju innowacyjnych technologii pozyskiwania surowców nie tylko ze złóż kopalin, ale także z różnego rodzaju źródeł odpadowych, zgodnie z właściwie rozumianą ideą gospodarki o obiegu zamkniętym.

Ad 7. W tym punkcie pierwsza głos zabrała prof. Czesława Rosik-Dulewska. Stwierdziła ona, że dalsze przybliżenie obszarów działalności PAN dla członków Komitetu nastąpi na kolejnym posiedzeniu Komitetu. Zwróciła uwagę na potrzebę dobrze przygotowanej i stale aktualizowanej strony internetowej Komitetu. Zasugerowała dokooptowanie dodatkowych członków Komitetu (maks. 10 osób) spośród specjalistów w tych obszarach tematycznych, także z uczelni w tym momencie niereprezentowanych w Komitecie. Podkreśliła potrzebę dopracowania i przyjęcia Regulaminu Komitetu do końca bieżącego roku. Zasygnalizowała także potrzebę większego włączenia się Komitetu w przygotowanie konferencji, których jest współorganizatorem.

Dr hab. Krzysztof Galos podkreślił potrzebę szybkiego powołania dodatkowych członków Komitetu (maks. 10 osób) w szczególności spośród specjalistów w tych obszarach tematycznych.

Przewodniczący Komitetu prof. Eugeniusz Mokrzycki zaapelował do członków Komitetu o przesyłanie do niego dalszych sugestii dotyczących zwłaszcza programu działalności Komitetu, w terminie do końca czerwca br., gdy planowane jest wstępnie kolejne posiedzenie Komitetu.

Ad 8. Wobec braku dalszych głosów w dyskusji prof. Eugeniusz Mokrzycki podziękował członkom Komitetu za udział w posiedzeniu Komitetu i zamknął je.

Protokołował

Dr hab. inż. Krzysztof Galos, prof. IGSMiE PAN